

KLP

Kvartalsrapport

KLP BANKEN
3. KVARTAL 2019

Innhold

KLP BANKEN KONSERN

KVARTALSREGNSKAP	4
RESULTATREGNSKAP	6
BALANSE	7
EGENKAPITALOPPSTILLING	8
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	9
NOTER TIL REGNSKAPET	10
— Note 1 Generell informasjon	10
— Note 2 Regnskapsprinsipper	10
— Note 3 Netto renteinntekter	11
— Note 4 Utlån til kunder	11
— Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	12
— Note 6 Virkelig verdi hierarki	14
— Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	15
— Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	16
— Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	17
— Note 10 Andre eiendeler	18
— Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	18
— Note 12 Kapitaldekning	19
— Note 13 Rentebærende verdipapirer	20
— Note 14 Tap på utlån	20
— Note 15 Betingede forpliktelser	23
— Note 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	23
— Note 17 Leieavtaler	23
— Kvartalsvis resultatutvikling	24
— Nøkkeltall - akkumulert	25

Innhold

KLP BANKEN AS

RESULTATREGNSKAP	27
BALANSE	28
EGENKAPITALOPPSTILLING	29
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	30
NOTER TIL REGNSKAPET	31
— Note 1 Generell informasjon	31
— Note 2 Regnskapsprinsipper	31
— Note 3 Netto renteinntekter	32
— Note 4 Utlån til kunder	32
— Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	33
— Note 6 Virkelig verdi hierarki	35
— Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	37
— Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	38
— Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	39
— Note 10 Andre eiendeler	40
— Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	40
— Note 12 Kapitaldekning	41
— Note 13 Rentebærende verdipapirer	42
— Note 14 Tap på utlån	42
— Note 15 Betingede forpliktelser	45
— Note 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	45
— Note 17 Leieavtaler	45
— Kvartalsvis resultatutvikling	46
— Nøkkeltall - akkumulert	47

Kvartalsregnskap

KLP BANKEN AS KONSERN 3. KVARTAL 2019

HOVEDTREKK PER TREDJE KVARTAL:

- Stabil vekst i boliglån og innskudd
- Økte netto renteinntekter
- Sterkere resultatbidrag fra personmarkedet

KLP Banken konsernet finansierer boliglån og annen kreditt til personkunder samt lån til kommuner, fylkeskommuner og foretak som utfører offentlige oppgaver. I tillegg administrerer bankkonsernet utlån fra morselskapet Kommunal Landspensjonskasse. Konsernet forvalter utlån for 101 (92)¹ milliarder kroner. Den samlede utlånsvirksomheten er inndelt i forretningsområdene personmarked og offentlig marked. Virksomheten er landsdekkende.

KLP Banken er en direktebank for medlemmene i KLP som søker en langsiktig og forutsigbar partner. Målsettingen er å bli den foretrukne banken for personkunder som er medlemmer av KLPs pensjonsordninger og finner bankens tjenester og verdigrunnlag attraktivt. I markedet for utlån til offentlig sektor skal KLP Kommunekreditt AS og KLP bidra til konkurranse og dermed til at sektoren får tilgang til gunstig langsiktig finansiering.

KLP Banken signerte i august FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift, og har forpliktet seg til å implementere disse prinsippene i sin virksomhet. Prinsippene for bærekraftig bankdrift innebærer at banker er transparente om hvordan deres produkter og tjenester skaper verdier for kunder og investorer, i tillegg til for samfunnet som helhet. Prinsippene skal veilede bankene i sitt bærekraftsarbeid, og støtte opp under samfunnets overordnede mål, i tråd med FNs mål for bærekraftig utvikling og Parisavtalen.

KLP Banken AS eies 100 prosent av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikrings-selskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS. KLP Banken AS har to heleide kredittforetak, KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Foretakenes hovedkontor ligger i Trondheim.

RESULTATREGNSKAP

Netto renteinntekter for KLP Banken konsern per tredje kvartal ble 209,4 (183,2) millioner kroner. Endringen skyldes i hovedsak vekst i utestående boliglån. Netto

renteinntekter fra offentlige utlån er 7,3 millioner kroner lavere ved utløpet av tredje kvartal i år sammenlignet med samme periode i fjor.

Netto gebyr- og provisjonsinntekter er opp fra 12,5 millioner kroner per tredje kvartal 2018 til 14,0 millioner kroner i år. Dette har også sammenheng med økt volum av utestående kreditt i personmarkedet.

Bankkonsernet forvalter boliglån og offentlige utlån finansiert av morselskapet KLP. Forvaltningshonorar for dette oppdraget utgjorde 44,4 (43,5) millioner kroner per tredje kvartal i år.

Ved utløpet av kvartalet inkluderer resultatregnskapet et netto tap på verdiendringer finansielle instrumenter på 22,7 (7,4) millioner kroner. Endringen er i hovedsak knyttet til at utviklingen i obligasjonsmarkedet har medført økte engangskostnader ved tilbakekjøp av innlån i datterforetakene.

Driftskostnader og avskrivninger utgjør 161,6 (155,7) millioner kroner. Kostnadsøkning ut over generell prisstigning har i stor grad sammenheng med avskrivninger på investeringer av nye systemløsninger og kostnader til ekstern IT drift.

Ved utløpet av tredje kvartal utgjør kredittap og tapsavsetninger 6,2 (5,0) millioner kroner i personmarkedet. Dette er i første rekke knyttet til tap på kredittkort. Det er i likhet med tidligere år heller ikke i 2019 konstaterte tap knyttet til offentlige utlån.

KLP Banken konsern har ved utløpet av tredje kvartal et driftsresultat før skatt på 77,3 (71,1) millioner kroner. Områdefordelt resultat før skatt viser 55,6 (36,8) millioner kroner fra personmarkedet og 21,7 (34,4) millioner kroner fra offentlig marked. Etter skatt ble konsernresultatet per tredje kvartal 56,8 (54,1) millioner kroner.

UTLÅN OG KREDITT

KLP Banken konsern hadde per 30. september 2019 utlån til kunder på 34,3 (32,4) milliarder kroner. Fordelingen mellom personmarkedet og offentlige lån var henholdsvis 17,8 (16,2) og 16,5 (16,2) milliarder kroner.

¹ Tall i parentes angir verdi for tilsvarende periode i 2018

Personmarkedet i KLP Banken konsern har også i år hatt en god utlånsvekst med 1,1 (1,8) milliarder kroner, eller 6,2 (12,5) prosent hittil i år. Det gir en vekst som er lavere enn fjorårets sterke tall, men viser likevel at bankens bolig-lånsprodukter treffer godt hos målgruppen medlemmer av pensjonsordningene i KLP. Boliglån for 1,8 (3,8) milliarder kroner er solgt til kredittforetaket KLP Boligkreditt i perioden. Forvaltede boliglån for KLP er økt med 99 millioner kroner siden forrige årsskifte.

KLP Bankens kredittkortvirksomhet målt som utestående trukket kreditt har økt noe hittil i år, men dette varierer mye fra måned til måned. Kortproduktene utvikles løpende for å treffe behov hos våre kundegrupper.

Utlån i offentlig marked er per tredje kvartal omtrent som på samme tid i fjor. Lån til offentlige låntakere som forvaltes for KLP har i samme periode økt med 6,0 milliarder kroner. Forvaltede lån til utenlandske debitorer i fremmed valuta har økt med 1,0 milliarder kroner.

LIKVIDITETSPASSERINGER

Porteføljen av likviditetsplasseringer i form av rentebærende verdipapirer utgjør på rapporteringstidspunktet 3,4 (2,3) milliarder kroner. Resultateffekten av verdiendringer per tredje kvartal er positiv på 1,3 (0,9) millioner kroner hittil i år.

INNBLÅN

KLP Banken konsernets fremmedfinansiering består av innskudd og obligasjoner. På rapporteringstidspunktet utgjorde innskudd fra personer og bedrifter 11,7 (10,5) milliarder kroner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 25,5 (23,5) milliarder kroner.

Av verdipapirgjelden utgjorde obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av henholdsvis KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS 17,6 (16,5) milliarder kroner og 6,7 (6,1) milliarder

kroner. Alle OMF-utstedelser har oppnådd AAA rating. I tillegg kommer usikret gjeld i KLP Banken AS på 1,2 (0,9) milliarder kroner.

RISIKOFORHOLD OG KAPITALDEKNING

KLP Banken konsernet er eksponert mot ulike typer risiko og har etablert et rammeverk for risikostyring som skal sørge for at risiko blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner.

Bankforetakene skal ha en forsiktig risikoprofil og inntjeningen skal i all hovedsak være et resultat av inn- og utlånsaktiviteter samt likviditetsforvaltning. Dette innebærer at virksomheten skal ha lav markedsrisiko, og at rente- og valutarisiko som oppstår i inn- og utlånsaktivitetene reduseres ved bruk av derivater.

KLP Banken konsernet og datterforetakene skal ha en forsvarlig langsiktig finansiering som følge av regulatoriske krav og det er etablert rammer for å sikre at denne målsettingen nås.

Kredittrisikoen i banken er lav og bankens utlån er i hovedsak begrenset til lån med kommunal risiko og lån med pant i bolig. Bankens likviditet forvaltes ved plassering i andre banker og i verdipapirer som tilfredsstillende gir krav i tråd med styregodkjente kredittlinjer.

Ansvarlig kapital ihht. kapitaldekningsreglene ved utløpet av tredje kvartal 2019 var 2 137 (2 044) millioner kroner. Ansvarlig kapital består kun av kjernekapital. Utlån er risikovektet etter Kapitalkravsforskriften. KLP Banken konsern har en kapitaldekning og kjernekapitaldekning på 19,1 (19,9) prosent ved utløpet av tredje kvartal. Gjeldende kapitalkrav inkludert bufferkrav er 14,1 prosent kjernekapitaldekning og 17,6 prosent kapitaldekning. Uvektet kapitaldekning var 5,3 (5,6) prosent. Her er kravet 3,0 prosent.

Resultatregnskap

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE	TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
	Renteinntekter og lignende inntekter, amortisert kost	233 935	190 591	659 362	557 892	757 820
	Renteinntekter og lignende inntekter, virkelig verdi	42 767	36 343	119 841	148 594	182 646
3	Sum renteinntekter	276 702	226 934	779 203	706 486	940 466
	Rentekostnader og lignende kostnader, amortisert kost	-174 419	-129 870	-476 775	-372 338	-507 997
	Rentekostnader og lignende kostnader, virkelig verdi	-30 986	-36 458	-93 077	-150 910	-183 938
3	Sum rentekostnader	-205 405	-166 328	-569 852	-523 249	-691 935
3	Netto renteinntekter	71 297	60 605	209 351	183 237	248 532
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5 768	4 322	15 655	13 198	18 488
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-641	-278	-1 607	-739	-1 174
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	5 127	4 044	14 048	12 460	17 314
	Andre honorarinntekter	14 800	14 500	44 400	43 500	58 041
16	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-11 155	-4 708	-22 723	-7 429	-13 524
	Sum andre driftsinntekter	3 645	9 792	21 677	36 071	44 518
	Lønn- og administrasjonskostnader	-16 344	-14 430	-53 652	-49 280	-72 026
	Avskrivninger	-1 576	-1 865	-6 702	-6 252	-8 117
	Andre driftskostnader	-32 404	-28 331	-101 229	-100 169	-139 953
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-3 015	-1 691	-6 181	-4 983	-6 838
	Sum driftskostnader	-53 339	-46 318	-167 764	-160 684	-226 935
	Driftsresultat før skatt	26 730	28 124	77 312	71 084	83 429
	Skatt på ordinært resultat	-6 587	-6 731	-18 681	-16 971	-19 458
	Resultat	20 143	21 393	58 631	54 113	63 970
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	0	0	-2 393	0	-2 326
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	0	0	598	0	581
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultat	0	0	-1 795	0	-1 744
	Verdiregulering finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	0	0	0
	Skatt på verdiregulering finansielle eiendeler	0	0	0	0	0
	Poster som kan bli omklassifisert til resultat	0	0	0	0	0
	Sum utvidet resultat	0	0	-1 795	0	-1 744
	Periodens totalresultat	20 143	21 393	56 836	54 113	62 226

Balanse

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
EIENDELER				
5	Fordringer på sentralbanker	60 601	50 168	60 238
5	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 746 183	1 535 557	1 439 420
4,5	Utlån til og fordringer på kunder	34 270 051	32 448 925	33 474 004
5,6,13	Rentebærende verdipapirer	3 436 535	2 302 545	2 015 351
5,6	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	2 053	461	2 053
5,6	Finansielle derivater	66 320	105 304	62 483
	Utsatt skattefordel	0	0	8 667
	Varige driftsmidler	550	706	667
17	Bruksretteieendeler	3 896	0	0
	Immaterielle eiendeler	21 287	21 948	25 299
10	Andre eiendeler	3 935	2 493	413
	Sum eiendeler	39 611 410	36 468 107	37 088 595
GJELD OG EGENKAPITAL				
GJELD				
5,7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	25 527 533	23 495 479	24 039 968
5	Innskudd fra kunder	11 648 747	10 530 640	10 661 749
5,6	Finansielle derivater	87 421	145 578	111 955
	Utsatt skatt	3 555	712	0
17	Leieforpliktelser	3 951	0	0
11	Annen gjeld	78 420	119 530	85 154
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	67 295	46 631	52 117
	Sum gjeld	37 416 922	34 338 568	34 950 943
EGENKAPITAL				
	Aksjekapital	1 057 500	1 057 500	1 057 500
	Overkurs	732 500	732 500	732 500
	Annen egenkapital	347 652	285 426	347 652
	Udisponert resultat	56 836	54 113	0
	Sum egenkapital	2 194 488	2 129 539	2 137 652
	Sum gjeld og egenkapital	39 611 410	36 468 107	37 088 595

Egenkapitaloppstilling

KLP BANKEN AS KONSERN

2019 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2019	1 057 500	732 500	347 652	2 137 652
Udisponert resultat	0	0	58 631	58 631
Utvidet resultat	0	0	-1 795	-1 795
Sum totalresultat	0	0	56 836	56 836
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	61 052	61 052
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-61 052	-61 052
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2019	1 057 500	732 500	404 488	2 194 488

2018 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	1 057 500	732 500	287 591	2 077 591
Endring av regnskapsprinsipp (IFRS9)	0	0	-2 882	-2 882
Skatteeffekt av endring av regnskapsprinsipp	0	0	717	717
Egenkapital 01.01.2018	1 057 500	732 500	285 426	2 075 426
Udisponert resultat	0	0	54 113	54 113
Utvidet resultat	0	0	0	0
Sum totalresultat	0	0	54 113	54 113
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	78 891	78 891
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-78 891	-78 891
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2018	1 057 500	732 500	339 539	2 129 539

2018 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	1 057 500	732 500	287 591	2 077 591
Endring av regnskapsprinsipp (IFRS9)	0	0	-2 882	-2 882
Skatteeffekt av endring av regnskapsprinsipp	0	0	717	717
Egenkapital 01.01.2018	1 057 500	732 500	285 426	2 075 426
Årsresultat	0	0	63 970	63 970
Utvidet resultat	0	0	-1 744	-1 744
Årets totalresultat	0	0	62 226	62 226
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	78 891	78 891
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-78 891	-78 891
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0	0
Egenkapital 31.12.2018	1 057 500	732 500	347 652	2 137 652

Kontantstrømoppstilling

KLP BANKEN AS KONSERN

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	626 275	540 635	767 723
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-125 859	-99 458	-136 600
Utbetalinger ved utstedelse og kjøp av utlån til kunder	-9 102 532	-4 765 352	-9 521 930
Innbetalinger knyttet til avdrag, innfrielse og salg av utlån kunder	8 296 380	2 962 771	6 657 968
Innbetalinger av kundeinnskudd bank	987 229	861 941	992 291
Utbetaling til drift	-99 575	-101 628	-140 190
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift mv.	-53 285	-51 041	-64 412
Innbetaling av renter på fordringer på sentralbanker og kredittinstitusjoner	8 565	5 958	13 263
Andre inn-/utbetalinger	67 612	123 789	61 621
Betalt inntektsskatt	0	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	604 810	-522 385	-1 370 266
INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger ved salg verdipapirer	1 812 440	2 589 230	3 403 183
Utbetalinger ved kjøp verdipapirer	-3 261 047	-2 130 645	-2 667 949
Innbetalinger av renter fra verdipapirer	39 175	22 996	35 101
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-1 404	-1 010	-6 187
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-1 410 837	480 571	764 148
FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Opptak av verdipapirgjeld	6 300 000	3 600 000	6 500 000
Avdrag og innfrielse av verdipapirgjeld	-5 674 000	-1 679 000	-4 470 000
Endring ved tilbakekjøp av verdipapirgjeld	809 000	-1 361 000	-904 000
Utbetaling av renter på verdipapirgjeld	-297 230	-240 520	-329 850
Nedbetaling av leieforpliktelse	-1 156	0	0
Utbetaling av konsernbidrag	-19 431	-25 302	-25 334
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	1 117 182	294 180	770 816
Netto kontantstrøm i perioden	311 155	252 366	164 698
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	1 454 013	1 289 315	1 289 315
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	1 765 168	1 541 683	1 454 013
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	311 155	252 366	164 698

Noter til regnskapet

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE 1 Generell informasjon

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Disse foretakene danner til sammen KLP Banken konsern. KLP Banken konsern yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til foretak med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til personkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og foretaket har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken er et datterforetak av KLP Bankholding AS som igjen er heleid av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP er et gjensidig forsikringsselskap.

NOTE 2 Regnskapsprinsipper

Denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til KLP Banken for perioden 01.01.2019 -30.09.2019, med spesifisering av resultatutviklingen i 3. kvartal. Delårsrapporten er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS konsern (konsernregnskapet) er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Øvrige regnskapsprinsipper benyttet i denne delårsrapporten er konsistente med prinsippene benyttet i årsregnskapet for 2018, og det henvises til årsrapporten for nærmere beskrivelse av disse.

NOTE 3 Netto renteinntekter

TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Renteinntekter av utlån til kunder, amortisert kost	229 332	187 261	647 515	548 608	744 554
Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker, amortisert kost	4 603	3 330	11 848	9 284	13 266
Renteinntekter av obligasjoner og sertifikater, virkelig verdi	16 162	8 679	41 306	26 493	34 883
Renteinntekter på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	26 606	27 664	78 535	122 101	147 762
Sum renteinntekter	276 702	226 934	779 203	706 486	940 466
Rentekostnader på innskudd fra kunder, amortisert kost	-45 356	-34 929	-124 762	-98 442	-135 139
Rentekostnader på utstedte verdipapirer, amortisert kost	-129 043	-94 941	-351 949	-273 897	-372 858
Rentekostnader på leieforpliktelser	-20	0	-64	0	0
Rentekostnader på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	-30 986	-36 458	-93 077	-150 910	-183 938
Sum rentekostnader	-205 405	-166 328	-569 852	-523 249	-691 935
Netto renteinntekter	71 297	60 605	209 351	183 237	248 532

NOTE 4 Utlån til kunder

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Hovedstol på utlån til kunder	34 059 487	32 231 270	33 272 780
Kredittkortportefølje	66 633	67 003	67 757
Overtrekk brukskonto	448	639	436
Nedskrivninger trinn 1 og 2	-1 415	-1 560	-990
Nedskrivninger trinn 3	-3 187	-2 731	-1 774
Utlån og fordringer til kunder etter avsetninger og nedskrivninger	34 121 965	32 294 622	33 338 209
Påløpte renter	110 626	100 606	74 167
Over-/underkurs	-9 460	-11 876	-9 970
Virkelig verdi sikring	46 919	65 574	71 598
Sum utlån til og fordringer på kunder	34 270 051	32 448 925	33 474 004

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	30.09.2019		30.09.2018		31.12.2018	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Rentebærende verdipapirer	3 436 535	3 436 535	2 302 545	2 302 545	2 015 351	2 015 351
Finansielle derivater	66 320	66 320	105 304	105 304	62 483	62 483
Aksjer og andeler	2 053	2 053	461	461	2 053	2 053
Sum finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	3 504 907	3 504 907	2 408 310	2 408 310	2 079 887	2 079 887
FINANSIELLE EIENDELER MED SIKRINGSBOKFØRING						
Utlån og fordringer på kunder med fast rente	3 093 463	3 132 967	4 089 166	4 131 331	3 568 702	3 600 945
Sum finansielle eiendeler med sikringsbokføring	3 093 463	3 132 967	4 089 166	4 131 331	3 568 702	3 600 945
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST						
Fordringer på sentralbanker	60 601	60 601	50 168	50 168	60 238	60 238
Fordring på kredittinstitusjoner	1 746 183	1 746 183	1 535 557	1 535 557	1 439 420	1 439 420
Utlån og fordringer på kunder	31 176 588	31 169 206	28 359 759	27 688 518	29 905 302	29 893 107
Sum finansielle eiendeler målt til amortisert kost	32 983 372	32 975 990	29 945 484	29 274 243	31 404 960	31 392 765
Sum finansielle eiendeler	39 581 743	39 613 864	36 442 961	35 813 884	37 053 549	37 073 597
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Finansielle derivater	87 421	87 421	145 578	145 578	111 955	111 955
Sum finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	87 421	87 421	145 578	145 578	111 955	111 955
FINANSIELLE FORPLIKTELSE MED SIKRINGSBOKFØRING						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 837 185	1 856 469	2 116 672	2 136 981	1 886 974	1 904 665
Sum finansielle forpliktelser med sikringsbokføring	1 837 185	1 856 469	2 116 672	2 136 981	1 886 974	1 904 665
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 690 348	23 801 764	21 378 806	21 807 969	22 152 994	22 243 219
Innskudd fra kunder	11 648 747	11 648 747	10 530 640	10 530 640	10 661 749	10 661 749
Sum finansielle forpliktelser målt til amortisert kost	35 339 095	35 450 511	31 909 446	32 338 608	32 814 743	32 904 968
Sum finansielle forpliktelser	37 263 701	37 394 401	34 171 696	34 621 166	34 813 672	34 921 588

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva en eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettjeningstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benyttes verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter

og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på foretaksspesifikk informasjon.

DE ULIKE FINANSIELLE INSTRUMENTER PRISER DERMED PÅ FØLGENDE MÅTE:

Rentebærende verdipapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter – forts.**Rentebærende verdipapirer – annet enn stat**

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Teoretisk pris baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreaden beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer foretaksspesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningsskapital. For foretak hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Aksjer og andeler

For likvide aksjer og andeler benyttes sluttkurs på balansedagen som grunnlag for verdsettelse til virkelig verdi. Dersom kursene ikke er notert, benyttes kurs på siste foretatte handel. Lite likvide aksjer prissettes med utgangspunkt i Oslo Børs' indeksalgoritme basert på sist omsatte kurser. Dersom prisbildet er utdatert, foretas det en avledet verddivurdering ut i fra relevante aksjeindekser eller andre lignende papirer. Dersom dette heller ikke anses som tilfredsstillende, foretas en skjønnsmessig verdsettelse hvor foretakets finansielle nøkkeltall, meglervurdering osv. legges til grunn.

Virkelig verdi av utlån til personkunder

Virkelig verdi over resultatet beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer til nåverdier. Diskonteringsrenten fastsettes som markedsrente inklusive en relevant risikomargin. For utlån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat beregnes virkelig verdi til bokført hovedstol fratrukket beregnet tapsavsetning på lån klassifisert i trinn 2 og 3 (se note 14 Tap på utlån).

Virkelig verdi av utlån til norske kommuner

Virkelig verdi av utlån anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

Virkelig verdi av innskudd

Virkelig verdi av innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik innskuddsbeløpet inklusive påløpte renter. Virkelig verdi av innskudd med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på sentralbanker og kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd og sentralbanker) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

Virkelig verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki

30.09.2019 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	209 731	3 226 804	0	3 436 535
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	2 053	2 053
Finansielle derivater	0	66 320	0	66 320
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	209 731	3 293 123	2 053	3 504 907
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	87 421	0	87 421
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	87 421	0	87 421

30.09.2018 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	188 236	2 114 309	0	2 302 545
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	461	461
Finansielle derivater	0	105 304	0	105 304
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	188 236	2 219 613	461	2 408 310
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	145 578	0	145 578
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	145 578	0	145 578

31.12.2018 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	208 129	1 807 222	0	2 015 351
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	2 053	2 053
Finansielle derivater	0	62 483	0	62 483
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	208 129	1 869 705	2 053	2 079 887
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	111 955	0	111 955
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	111 955	0	111 955

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
ENDRINGER I NIVÅ 3 UNOTERTE AKSJER			
Inngående balanse	2 053	461	461
Tilgang/kjøp av aksjer	0	0	0
Netto verdiendring på aksjer	0	0	1 592
Utgående balanse	2 053	461	2 053
Realisert gevinst/tap	0	0	0

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki – forts.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

NIVÅ 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

NIVÅ 2:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som

kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

NIVÅ 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

I note 5 opplyses det om virkelig verdi av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som er regnskapsført til amortisert kost og etter reglene om sikringsbokføring. Finansielle eiendeler målt til amortisert kost og sikringsbokføring omfatter utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, norske kommuner og personkunder. Den oppgitte virkelig verdi for disse eiendelene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2. Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost og sikringsbokføring består av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og innskudd fra kunder. Den oppgitte virkelig verdi for disse forpliktelsene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2.

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og nivå 2.

NOTE 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	26 502 000	25 767 000	25 876 000
Verdijusteringer	41 604	21 530	29 847
Påløpte renter	108 929	97 949	68 121
Egenbeholdning, nominell verdi	-1 125 000	-2 391 000	-1 934 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	25 527 533	23 495 479	24 039 968
Rente på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, på rapporteringstidspunktet	2,00 %	1,49 %	1,61 %

Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis. Den inkluderer renteswapeffekter og amortiseringskostnader.

TUSEN KRONER	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/innløst tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 30.09.2019
ENDRING AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	25 876 000	6 300 000	-5 674 000	0	26 502 000
Verdijusteringer	29 847	0	0	11 758	41 604
Påløpte renter	68 121	0	0	40 808	108 929
Egenbeholdning, nominell verdi	-1 934 000	0	809 000	0	-1 125 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24 039 968	6 300 000	-4 865 000	52 566	25 527 533

NOTE 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

30.09.2019 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	66 320	0	66 320	-66 320	0	0
Sum	66 320	0	66 320	-66 320	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	87 421	0	87 421	-66 320	-8 912	12 189
Sum	87 421	0	87 421	-66 320	-8 912	12 189

30.09.2018 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	105 304	0	105 304	-105 304	-2 504	0
Sum	105 304	0	105 304	-105 304	-2 504	0
GJELD						
Finansielle derivater	145 578	0	145 578	-105 304	-7 200	33 074
Sum	145 578	0	145 578	-105 304	-7 200	33 074

31.12.2018 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	62 483	0	62 483	-62 483	0	0
Sum	62 483	0	62 483	-62 483	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	111 955	0	111 955	-62 482	-8 893	40 580
Sum	111 955	0	111 955	-62 482	-8 893	40 580

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Bank konsernet. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

NOTE 9 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
KLP, honorarinntekter låneforvaltning	44 400	43 500	58 000
KLP Kapitalforvaltning, honorar verdipapirforvaltning	-122	-159	-226
KLP, husleie	-2 086	-3 123	-4 150
KLP Skipsbygget AS, husleie	-1 229	-1 180	-1 554
KLP Bassengtomten AS, leie parkering	-42	-101	-101
KLP Eiendomsdrift AS, andel felleskostnader kontorbygg	-449	-473	-473
KLP, pensjonspremie	-9 016	-7 787	-11 368
KLP, stabstjenester (selvkost)	-50 266	-47 922	-67 616
KLP, diverse konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	4 606	1 806	2 173

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
MELLOMVÆRENDE			
KLP, netto mellomværende	1 633	-2 671	-2 773
KLP, avregning utlån	-63 357	-99 873	-49 151
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	691	180	23

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av administrative fellesfunksjoner, som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

NOTE 10 Andre eiendeler

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Mellomværende med foretak i samme konsern	2 359	411	289
Diverse fordringer	1 556	114	122
Forskuddsbetalte kostnader	20	1 968	2
Sum andre eiendeler	3 935	2 493	413

NOTE 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Kreditorer	3 109	2 467	7 825
Mellomværende med foretak i samme konsern	63 392	101 738	52 187
Betalbar skattegjeld	0	0	19 431
Diverse gjeld	11 919	15 325	5 710
Sum annen gjeld	78 420	119 530	85 154
Forskuddstrekk	1 572	1 386	3 227
Arbeidsgiveravgift	1 426	1 257	2 486
Finansskatt	522	464	900
Feriepenger	4 006	3 603	5 322
Pensjonsforpliktelser	43 860	35 112	38 265
Avsetning for påløpte kostnader	15 910	4 810	1 917
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	67 295	46 631	52 117

NOTE 12 Kapitaldekning

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Aksjekapital og overkurs	1 790 000	1 790 000	1 790 000
Annen egenkapital	347 652	285 426	347 652
Egenkapital	2 137 652	2 075 426	2 137 652
Delårsresultat som inngår i kjernekapital	33 196	0	0
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-3 437	-2 303	-2 015
Fradrag goodwill og andre immaterielle eiendeler	-21 287	-21 948	-25 299
Utsatt skattefordel	-8 667	-7 392	-8 667
Ren kjernekapital	2 137 457	2 043 783	2 101 671
Tilleggskapital	0	0	0
Tilleggskapital	0	0	0
Sum tellende ansvarlig kapital	2 137 457	2 043 783	2 101 671
Kapitalkrav (risikovektet volum)	893 768	822 850	837 802
Overskudd av ansvarlig kapital	1 243 689	1 220 933	1 263 869
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO:			
Institusjoner	361 319	335 353	299 070
Massemarked	159 967	84 771	82 717
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	3 333 570	3 283 850	3 384 588
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	6 356 933	5 781 003	5 922 925
Forfalte engasjementer	82 690	55 556	63 181
Obligasjoner med fortrinnsrett	298 334	176 619	156 334
Øvrige engasjementer	22 530	67 364	62 714
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	10 615 343	9 784 516	9 971 529
Kredittrisiko	849 227	782 761	797 722
Operasjonell risiko	44 435	39 956	39 956
Beregningsgrunnlag for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart	106	133	124
Samlet kapitalkrav	893 768	822 850	837 802
Ren kjernekapitaldekning prosent	19,1 %	19,9 %	20,1 %
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kapitaldekning prosent	19,1 %	19,9 %	20,1 %
Uvektet kjernekapitaldekning	5,3 %	5,6 %	5,6 %

KAPITALKRAV PER 30.09.2019	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffer	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	2,0 %	0,0 %	2,0 %
Pilar 2-tillegg	2,1 %	0,0 %	2,1 %
Gjeldende kapitalkrav inklusiv buffere	14,1 %	3,5 %	17,6 %
Kapitalkrav uvektet kjernekapital	3,0 %	0,0 %	3,0 %

NOTE 13 Rentebærende verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2019		30.09.2018		31.12.2018	
	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi
Sertifikater	188 439	188 462	166 718	166 744	186 732	186 695
Obligasjoner	3 242 810	3 248 073	2 124 682	2 135 800	1 826 298	1 828 656
Sum rentebærende verdipapirer	3 431 250	3 436 535	2 291 400	2 302 545	2 013 030	2 015 351

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente, ikke forfalte renter.

NOTE 14 Tap på utlån

I tredje kvartal 2019 er det gjennomført en revisjon av forutsetningene i makrosenarioene, hvor banken nå anser det negative scenarioet som noe mer sannsynlig enn i de foregående kvartalene. Det fører til en økning i forventede tap på ca. 8 prosent.

Øvrige endringer i avsetninger for forventet tap per 30.09.2019 er knyttet til endringer i utlånsvolum. Ellers vises det til note 18 og note 2 i årsrapporten for nærmere beskrivelse av modellen.

Totalt tap utlån og fordringer på kunder - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Avsetning 01.01.2019	3 452	879	990	5 321
Overføring til trinn 1	495	-495	0	0
Overføring til trinn 2	-86	86	0	0
Overføring til trinn 3	-26	-155	181	0
Netto endring	-284	-48	2 253	1 922
Nye tap	495	13	3	510
Fraregnet tap	-113	-38	-238	-389
Avsetning 30.09.2019	3 934	242	3 189	7 365
Endring (01.01.2019 - 30.09.2019)	482	-637	2 199	2 044

Tap på utlån og fordringer på kunder vurdert til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Avsetning 01.01.2019	1 036	738	990	2 764
Overføring til trinn 1	368	-368	0	0
Overføring til trinn 2	-59	59	0	0
Overføring til trinn 3	-25	-154	178	0
Netto endring	-180	-61	2 254	2 014
Nye tap	150	10	3	163
Fraregnet tap	-65	-36	-238	-338
Avsetning 30.09.2019	1 226	189	3 187	4 602
Endring (01.01.2019 - 30.09.2019)	190	-550	2 197	1 838

NOTE 14 Tap på utlån - forts.

Tap på ubenyttet kreditt

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Avsetning 01.01.2019	2 416	141	0	2 557
Overføring til trinn 1	127	-127	0	0
Overføring til trinn 2	-27	27	0	0
Overføring til trinn 3	-1	-1	2	0
Netto endring	-104	13	-1	-92
Nye tap	345	3	0	348
Fraregnet tap	-48	-2	0	-50
Avsetning 30.09.2019	2 708	53	2	2 763
Endring (01.01.2019 - 30.09.2019)	292	-88	2	206

Balansført verdi utlån og fordringer på kunder - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	33 238 762	121 631	56 271	33 416 664
Overføring til trinn 1	68 142	-68 142	0	0
Overføring til trinn 2	-30 578	32 662	-2 084	0
Overføring til trinn 3	-7 653	-5 898	13 551	0
Netto endring	-615 378	-1 149	-134	-616 661
Nye utlån	6 904 438	21 808	6 910	6 933 156
Fraregnet lån	-5 443 875	-47 723	-5 979	-5 497 577
Brutto utlån 30.09.2019	34 113 857	53 189	68 535	34 235 581

Bokført verdi utlån og fordringer på kunder vurdert til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	33 238 762	121 631	56 271	33 416 664
Overføring til trinn 1	68 142	-68 142	0	0
Overføring til trinn 2	-30 578	32 662	-2 084	0
Overføring til trinn 3	-7 653	-5 898	13 551	0
Netto endring	-615 378	-1 149	-134	-616 661
Nye utlån	6 904 438	21 808	6 910	6 933 156
Fraregnet lån	-5 443 875	-47 723	-5 979	-5 497 577
Brutto utlån 30.09.2019	34 113 857	53 189	68 535	34 235 581

NOTE 14 Tap på utlån - forts.

Eksponering - ubenyttet kreditt

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	757 939	5 525	0	763 465
Overføring til trinn 1	4 995	-4 995	0	0
Overføring til trinn 2	-2 276	2 276	0	0
Overføring til trinn 3	-123	-42	166	0
Netto endring	38 458	-732	-87	37 638
Nye utlån	111 141	123	0	111 264
Fraregnet lån	-54 266	-80	0	-54 346
Brutto utlån 30.09.2019	855 868	2 075	78	858 021

Resultatførte tap består av:

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Endring tapsavsetninger i trinn 1, 2 og 3	-5 995	-5 220	-6 382
Konstaterte tap	-200	263	-512
Inngått på tidligere konstaterte tap	15	-25	56
Totale tap i resultatregnskapet	-6 181	-4 983	-6 838

NOTE 15 Betingede forpliktelser

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Ubenyttede kredittrammer utlån	619 938	932 340	561 905
Ubenyttet kreditt på utstedte kredittkort	226 127	220 787	201 584
Lånetilsagn	983 486	151 092	616 318
Sum betingede forpliktelser	1 829 551	1 304 219	1 379 807

NOTE 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Netto gevinst/(tap) på rentebærende verdipapirer	1 330	913	-1 532
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og realisert amortisering knyttet til utlån	0	-671	-671
Netto gevinst/ tap finansielle derivater og tilbakekjøp av egen gjeld	-23 635	-7 520	-12 154
Netto bokført sikringsineffektivitet, utlån og innlån (urealisert)	403	605	320
Verdiendring på anleggsaksjer	0	0	1 591
Andre finansinntekter og kostnader	-821	-756	-1 078
Sum netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-22 723	-7 429	-13 524

NOTE 17 Leieavtaler

01.01.2019 ble IFRS 16 implementert ved å bruke den modifiserte retrospektive metoden, uten krav om sammenligningstall. Hele effekten av overgangen er tatt mot åpningsbalansen 01.01.2019 og sammenligningstall for 2018 har derfor ikke blitt omarbeidet.

TUSEN KRONER	30.09.2019	
BRUKSRETTEIENDELER	Eiendom	
Inngående balanse 01.01.	5 064	
Avskrivninger	-1 169	
Utgående balanse 30.09.	3 896	
LEIEFORPLIKTELSER	Eiendom	
Inngående balanse 01.01.	5 064	
Avdrag	-1 113	
Utgående balanse 30.09.	3 951	
TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	01.01.2019 -30.09.2019
Resultatført rentekostnader leieforpliktelser	20	64

Kvartalsvis resultatutvikling

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2019	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018	3. kvartal 2018
Renteinntekter og lignende inntekter	276,7	255,9	242,5	282,3	200,1
Rentekostnader og lignende kostnader	-205,4	-183,9	-176,5	-217,0	-139,5
Netto renteinntekter	71,3	72,0	66,0	65,3	60,6
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5,8	5,3	4,6	5,3	4,3
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-0,6	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	5,1	4,8	4,1	4,9	4,0
Andre honorarinntekter	14,8	14,8	14,8	14,5	14,5
Netto gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter	-11,2	-8,1	-3,4	-6,1	-4,7
Sum andre driftsinntekter	3,6	6,7	11,4	8,4	9,8
Lønn og administrasjonskostnader	-16,3	-18,2	-19,1	-22,7	-14,4
Avskrivninger	-1,6	-2,4	-2,8	-1,9	-1,9
Andre driftskostnader	-32,4	-35,1	-33,8	-39,8	-28,3
Tap på utlån, garantier m.v.	-3,0	-1,3	-1,9	-1,9	-1,7
Sum driftskostnader	-53,3	-57,0	-57,5	-66,3	-46,3
Driftsresultat før skatt	26,7	26,6	24,0	12,3	28,1
Skatt	-6,6	-6,4	-5,7	-2,5	-6,7
Resultat	20,1	20,2	18,3	9,8	21,4
Estimatavvik	0,0	0,0	-2,4	-2,3	0,0
Skatt estimatavvik	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0
Utvidet resultat etter skatt	0,0	0,0	-1,8	-1,7	0,0
Periodens totalresultat	20,1	20,2	16,5	8,1	21,4

Nøkkeltall - akkumulert

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2019	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018	3. kvartal 2018
Resultat før skatt	77,3	50,6	24,0	83,4	71,1
Netto renteinntekter	209,4	138,1	66,0	248,5	183,2
Øvrige driftsinntekter	58,4	38,5	18,9	75,4	56,0
Driftskostnader, avskrivninger og tapsavsetninger	-167,8	-114,4	-57,5	-226,9	-160,7
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-22,7	-11,6	-3,4	-13,5	-7,4
Innskudd	11 648,7	11 464,8	11 031,4	10 661,7	10 530,6
Utlån til kunder	17 745,6	17 351,0	17 038,2	16 715,4	16 242,7
Utlån med offentlig garanti	16 524,4	16 293,0	16 659,7	16 758,6	16 206,2
Misligholdte lån	68,5	59,7	62,0	56,3	31,9
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	25 527,5	24 858,3	24 655,4	24 040,0	23 495,5
Andre innlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltningskapital	39 611,4	38 860,6	38 585,6	37 088,6	36 468,1
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	38 350,0	37 974,6	37 837,1	36 034,8	35 724,6
Egenkapital	2 194,5	2 174,3	2 154,2	2 137,7	2 129,5
Rentenetto	0,55 %	0,36 %	0,17 %	0,69 %	0,51 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forvaltningskapital	0,20 %	0,13 %	0,06 %	0,23 %	0,20 %
Egenkapitalavkastning før skatt	4,82 %	4,73 %	4,50 %	3,83 %	4,56 %
Kapitaldekning	19,1 %	19,7 %	19,0 %	20,1 %	19,9 %
Likviditetsindikator	322 %	340 %	352 %	402 %	306 %

Kvartalsrapport

KLP BANKEN AS
3. KVARTAL 2019

Resultatregnskap

KLP BANKEN AS

NOTE	TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
	Renteinntekter og lignende inntekter, amortisert kost	89 454	66 531	245 095	198 843	271 772
	Renteinntekter og lignende inntekter, virkelig verdi	5 783	6 001	16 173	21 839	26 031
3	Sum renteinntekter	95 238	72 532	261 268	220 683	297 804
	Rentekostnader og lignende kostnader, amortisert kost	-50 439	-40 977	-138 459	-116 553	-157 291
	Rentekostnader og lignede kostnader, virkelig verdi	-1 044	-2 055	-3 135	-11 066	-12 147
3	Sum rentekostnader	-51 483	-43 033	-141 594	-127 619	-169 438
3	Netto renteinntekter	43 755	29 499	119 674	93 064	128 365
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5 768	4 322	15 655	13 198	18 488
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-641	-278	-1 607	-739	-1 174
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	5 127	4 044	14 048	12 460	17 314
	Andre honorarinntekter	14 800	14 500	44 400	43 500	58 041
16	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-875	-1 705	989	-26	-102
	Sum andre driftsinntekter	13 925	12 795	45 389	43 474	57 939
	Lønn og administrasjonskostnader	-16 344	-14 430	-53 652	-49 280	-72 026
	Avskrivninger	-1 576	-1 865	-6 702	-6 252	-8 117
	Andre driftskostnader	-18 350	-15 242	-56 832	-57 603	-79 048
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-3 002	-1 693	-6 170	-4 979	-6 827
	Sum driftskostnader	-39 273	-33 231	-123 355	-118 114	-166 018
	Driftsresultat før skatt	23 534	13 107	55 757	30 884	37 601
	Skatt på ordinært resultat	-5 867	-3 277	-13 939	-7 725	-9 052
	Resultat	17 667	9 830	41 817	23 159	28 549
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	0	0	-2 393	0	-2 326
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	0	0	598	0	581
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultat	0	0	-1 795	0	-1 744
	Endring av forventet tap bokført over utvidet resultat	113	-39	179	-173	171
	Skatt på poster som kan bli omklassifisert til resultatet	-45	10	-45	43	-43
	Poster som kan bli omklassifisert til resultat	68	-29	134	-129	128
	Sum utvidet resultat	68	-29	-1 661	-129	-1 616
	Periodens totalresultat	17 735	9 801	40 156	23 029	26 933

Balanse

KLP BANKEN AS

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
EIENDELER				
5	Fordringer på sentralbanker	60 601	50 168	60 238
5	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2 039 132	1 849 905	2 108 333
4,5	Utlån til og fordringer på kunder	10 578 598	9 424 404	9 487 563
5,6,13	Rentebærende verdipapirer	1 237 297	1 083 369	999 748
5,6	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	2 053	461	2 053
5,6	Finansielle derivater	24	6 308	21
	Eierinteresser i konsernselskaper	1 165 470	1 165 470	1 165 470
	Utsatt skattefordel	0	851	11 561
	Varige driftsmidler	550	706	667
17	Bruksretteieendeler	3 896	0	0
	Immaterielle eiendeler	21 287	21 948	25 299
10	Andre eiendeler	18 810	10 465	6 947
	Sum eiendeler	15 127 719	13 614 054	13 867 901
GJELD OG EGENKAPITAL				
GJELD				
5,7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 203 892	860 896	1 014 583
5	Innskudd fra kunder	11 648 747	10 530 640	10 661 749
5,6	Finansielle derivater	6 917	9 095	6 552
17	Leieforpliktelser	3 951	0	0
11	Annen gjeld	111 310	127 064	87 450
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	67 295	44 813	52 117
	Sum gjeld	13 042 113	11 572 508	11 822 451
EGENKAPITAL				
	Aksjekapital	1 057 500	1 057 500	1 057 500
	Overkurs	732 500	732 500	732 500
	Annen egenkapital	255 450	228 517	255 450
	Udisponert resultat	40 156	23 029	0
	Sum egenkapital	2 085 606	2 041 546	2 045 450
	Sum gjeld og egenkapital	15 127 719	13 614 054	13 867 901

Egenkapitaloppstilling

KLP BANKEN AS

2019 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2019	1 057 500	732 500	255 450	2 045 450
Udisponert resultat	0	0	41 817	41 817
Utvidet resultat	0	0	-1 661	-1 661
Sum totalresultat	0	0	40 156	40 156
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	34 493	34 493
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-34 493	-34 493
Sum transaksjoner med eierene	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2019	1 057 500	732 500	295 606	2 085 606

2018 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	1 057 500	732 500	230 561	2 020 561
Endring av regnskapsprinsipper (IFRS9)	0	0	-2 725	-2 725
Skatteeffekt av endring av regnskapsprinsipp	0	0	681	681
Egenkapital 01.01.2018	1 057 500	732 500	228 517	2 018 517
Udisponert resultat	0	0	23 159	23 159
Utvidet resultat	0	0	-129	-129
Sum totalresultat	0	0	23 029	23 029
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	22 151	22 151
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-22 151	-22 151
Sum transaksjoner med eierene	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2018	1 057 500	732 500	251 546	2 041 546

2018 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2017	1 057 500	732 500	230 561	2 020 561
Endring av regnskapsprinsipper (IFRS9)	0	0	-2 725	-2 725
Skatteeffekt av endring av regnskapsprinsipp	0	0	681	681
Egenkapital 01.01.2018	1 057 500	732 500	228 517	2 018 517
Årsresultat	0	0	28 549	28 549
Utvidet resultat	0	0	-1 616	-1 616
Sum totalresultat	0	0	26 933	26 933
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	22 151	22 151
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-22 151	-22 151
Sum transaksjoner med eierene	0	0	0	0
Egenkapital 31.12.2018	1 057 500	732 500	255 450	2 045 450

Kontantstrømoppstilling

KLP BANKEN AS

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	252 666	207 238	282 126
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-125 859	-99 458	-136 600
Utbetalinger ved utstedelse og kjøp av utlån til kunder	-5 740 239	-543 980	-3 528 909
Innbetalinger knyttet til avdrag, innfrielse og salg av utlån kunder	5 055 655	100 633	2 725 293
Innbetalinger av kundeinnskudd bank	987 229	861 941	992 291
Netto inn-/utbetalinger til drift	-51 961	-63 826	-80 841
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift mv.	-53 285	-51 041	-64 412
Innbetaling av renter på fordringer på sentralbanker og kredittinstitusjoner	6 384	4 823	6 739
Betalt inntektsskatt	0	0	0
Andre netto inn-/utbetalinger	72 734	109 593	75 870
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	403 324	525 923	271 557
INVESTERINGSAKTIVITETER			
Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer	-832 201	-1 124 855	-1 297 384
Innbetalinger ved salg av verdipapirer	597 080	1 359 094	1 614 207
Innbetalinger av renter fra verdipapirer	13 905	10 248	13 981
Utbetaling ved kjøp av driftsmidler	-1 404	-1 010	-6 187
Utbetaling av kapital til datterselskap	0	-120 000	-120 000
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-222 620	123 477	204 617
FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Opptak av verdipapirgjeld	800 000	0	400 000
Avdrag og innfrielse av verdipapirgjeld	-825 000	-575 000	-775 000
Endring ved tilbakekjøp av verdipapirgjeld	212 000	-42 000	-82 000
Utbetaling av renter på verdipapirgjeld	-11 325	-20 154	-24 354
Nedbetaling av leieforpliktelse	-1 156	0	0
Utbetaling avgitt konsernbidrag	-11 498	-7 384	-7 380
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	163 021	-644 538	-488 734
Netto kontantstrøm i perioden	343 726	4 862	-12 560
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	682 099	694 659	694 659
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	1 025 825	699 521	682 099
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	343 726	4 862	-12 560

Noter til regnskapet

KLP BANKEN AS

NOTE 1 Generell informasjon

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Disse foretakene danner til sammen KLP Banken AS konsern. KLP Banken konsern yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til foretak med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til personkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og foretaket har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken AS er et datterforetak av KLP Bankholding AS som igjen er heleid av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP er et gjensidig forsikringselskap.

NOTE 2 Regnskapsprinsipper

Denne delårsrapporten viser selskapsregnskapet til KLP Banken AS for perioden 01.01.2019 -30.09.2019, med spesifisering av resultatutviklingen i 3. kvartal. Delårsrapporter er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Øvrige regnskapsprinsipper benyttet i denne delårsrapporten er konsistente med prinsippene benyttet i årsregnskapet for 2018, og det henvises til årsrapporten for nærmere beskrivelse av disse.

NOTE 3 Netto renteinntekter

TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	3. kvartal 2018	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Renteinntekter av utlån til kunder, amortisert kost	86 609	64 952	238 682	194 008	265 030
Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker, amortisert kost	2 845	1 579	6 413	4 836	6 742
Renteinntekter av obligasjoner og sertifikater, virkelig verdi	5 258	3 844	14 754	10 608	14 366
Renteinntekter på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	526	2 157	1 419	11 231	11 665
Sum renteinntekter	95 238	72 532	261 268	220 683	297 804
Rentekostnader på innskudd fra kunder, amortisert kost	-45 356	-34 824	-124 762	-98 442	-135 139
Rentekostnader på utstedte verdipapirer, amortisert kost	-5 063	-6 153	-13 633	-18 111	-22 152
Rentekostnader på leieforpliktelser	-20	0	-64	0	0
Rentekostnader på derivater og andre finansielle instrumenter, virkelig verdi	-1 044	-2 055	-3 135	-11 066	-12 147
Sum rentekostnader	-51 483	-43 033	-141 594	-127 619	-169 438
Netto renteinntekter	43 755	29 499	119 674	93 064	128 365

NOTE 4 Utlån til kunder

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Hovedstol på utlån til kunder	10 501 011	9 346 669	9 406 977
Kredittkortportefølje	66 633	67 003	67 757
Overtrekk brukskonto	448	639	436
Nedskrivninger trinn 1 og 2	-1 234	-1 398	-1 604
Nedskrivninger trinn 3	-3 187	-2 731	-990
Utlån og fordringer til kunder etter avsetninger og nedskrivninger	10 563 670	9 410 182	9 472 576
Påløpte renter	10 632	8 048	9 121
Endring i virkelig verdi som følge av renteendringer (sikringsbokføring)	4 296	6 174	5 866
Sum utlån til og fordringer på kunder	10 578 598	9 424 404	9 487 563

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	30.09.2019		30.09.2018		31.12.2018	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Rentebærende verdipapirer	1 237 297	1 237 297	1 083 369	1 083 369	999 748	999 748
Finansielle derivater	24	24	6 308	6 308	21	21
Aksjer og andeler	2 053	2 053	461	461	2 053	2 053
Sum finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet	1 239 374	1 239 374	1 090 138	1 090 138	1 001 822	1 001 822
FINANSIELLE EIENDELER MED SIKRINGSBOKFØRING						
Utlån og fordringer på kunder	187 030	184 976	147 976	144 950	139 100	135 990
Sum finansielle eiendeler med sikringsbokføring	187 030	184 976	147 976	144 950	139 100	135 990
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST						
Fordringer på sentralbanker	60 601	60 601	50 168	50 168	60 238	60 238
Fordring på kredittinstitusjoner	986 423	986 423	674 299	674 299	641 212	641 212
Fordring på konsernselskaper	1 052 709	1 052 709	1 175 606	1 175 606	1 467 121	1 467 121
Utlån og fordringer på kunder (kredittkort)	67 545	67 545	68 823	68 823	67 655	67 655
Sum finansielle eiendeler målt til amortisert kost	2 167 279	2 167 279	1 968 895	1 968 895	2 236 226	2 236 226
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT						
Utlån og fordring på kunder	10 324 022	10 324 022	9 207 734	9 207 734	9 280 808	9 280 808
Sum finansielle eiendeler målt til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat	10 324 022	10 324 022	9 207 734	9 207 734	9 280 808	9 280 808
Sum finansielle eiendeler	13 917 705	13 915 651	12 414 744	12 411 718	12 657 956	12 654 846
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET						
Finansielle derivater	6 917	6 917	9 095	9 095	6 552	6 552
Sum finansielle forpliktelser målt til virkelig verdi over resultatet	6 917	6 917	9 095	9 095	6 552	6 552
FINANSIELLE FORPLIKTELSER MED SIKRINGSBOKFØRING						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	207 095	207 146	0	0
Sum finansielle forpliktelser med sikringsbokføring	0	0	207 095	207 146	0	0
FINANSIELLE FORPLIKTELSER TIL AMORTISERT KOST						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 203 892	1 206 071	653 801	656 092	1 014 583	1 014 693
Innskudd fra kunder	11 648 747	11 648 747	10 530 640	10 530 640	10 661 749	10 661 749
Sum finansielle forpliktelser målt til amortisert kost	12 852 639	12 854 818	11 184 440	11 186 732	11 676 332	11 676 442
Sum finansielle forpliktelser	12 859 556	12 861 735	11 400 631	11 402 973	11 682 884	11 682 994

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter – forts.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva en eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettings-tjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benyttes verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på foretaksspesifikk informasjon.

**DE ULIKE FINANSIELLE INSTRUMENTER
PRISES DERMED PÅ FØLGENDE MÅTE:****Rentebærende verdipapirer - stat**

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.

Rentebærende verdipapirer – annet enn stat

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Teoretisk pris baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreads beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer foretaksspesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital. For foretak hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Aksjer og andeler

For likvide aksjer og andeler benyttes sluttkurs på balansedagen som grunnlag for verdsettelse til virkelig verdi. Dersom kursene ikke er notert, benyttes kurs på siste foretatte handel. Lite likvide aksjer prissettes med utgangspunkt i Oslo Børs' indeksalgoritme basert på sist omsatte kurser. Dersom prisbildet er utdatert, foretas det en avledet verddivurdering ut i fra relevante aksjeindekser eller andre lignende papirer. Dersom dette heller ikke anses som tilfredsstillende, foretas en skjønnsmessig verdsettelse hvor foretakets finansielle nøkkeltall, meglervurdering osv. legges til grunn.

Virkelig verdi av utlån til personkunder

Virkelig verdi over resultatet beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer til nåverdier. Diskonteringsrenten fastsettes som markedsrente inklusive relevant risikomargin. For utlån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat beregnes virkelig verdi til bokført hovedstol fratrukket beregnet tapsavsetning på lån klassifisert i trinn 2 og 3 (se note 14 Tap på utlån).

Virkelig verdi av innskudd

Virkelig verdi av innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik innskuddsbeløpet inklusive påløpte renter. Virkelig verdi av innskudd med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på sentralbanker og kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd og sentralbanker) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

Virkelig verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data. Dette verdsettes i nivå 2 i verdsettelseshierarkiet, jfr. note 6.

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki

30.09.2019 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	145 913	1 091 383	0	1 237 297
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	2 053	2 053
Finansielle derivater	0	24	0	24
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	145 913	1 091 408	2 053	1 239 374
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT				
Boliglån	0	0	10 324 022	10 324 022
Sum boliglån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	10 324 022	10 324 022
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	6 917	0	6 917
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	6 917	0	6 917

30.09.2018 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	156 285	927 084	0	1 083 369
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	461	461
Finansielle derivater	0	6 308	0	6 308
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	156 285	933 391	461	1 090 138
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT				
Boliglån	0	0	9 207 734	9 207 734
Sum boliglån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	9 207 734	9 207 734
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	9 095	0	9 095
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	9 095	0	9 095

31.12.2018 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Rentebærende verdipapirer	146 230	853 518	0	999 748
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	2 053	2 053
Finansielle derivater	0	21	0	21
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	146 230	853 539	2 053	1 001 822
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT				
Boliglån	0	0	9 280 808	9 280 808
Sum boliglån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	9 280 808	9 280 808
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	6 552	0	6 552
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	0	6 552	0	6 552

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki – forts.

TUSEN KRONER	BOKFØRT VERDI 30.09.2019	BOKFØRT VERDI 30.09.2018	BOKFØRT VERDI 31.12.2018
ENDRINGER I NIVÅ 3 UNORTERTE AKSJER			
Inngående balanse 01.01.	2 053	461	461
Tilgang/kjøp av aksjer	0	0	0
Netto verdiendring på aksjer	0	0	1 592
Utgående balanse	2 053	461	2 053
Realisert gevinst/tap	0	0	0
ENDRINGER I NIVÅ 3 LÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER			
Inngående balanse 01.01.	9 280 808	9 152 779	9 152 779
Tilgang utlån til og fordringer på kunder	3 953 848	1 874 871	2 784 293
Forfalte/innløste utlån til og fordringer på kunder	-2 910 150	-1 840 726	-2 655 329
Netto andre endringer	-484	20 810	-935
Utgående balanse	10 324 022	9 207 734	9 280 808

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

NIVÅ 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

NIVÅ 2:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

NIVÅ 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

I note 5 opplyses det om virkelig verdi av finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser som er regnskapsført til amortisert kost og etter reglene om sikringsbokføring. Finansielle eiendeler målt til amortisert kost og sikringsbokføring omfatter utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, norske kommuner og personkunder. Den oppgitte virkelig verdi for disse eiendelene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2.

Finansielle forpliktelser regnskapsført til amortisert kost og sikringsbokføring består av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og innskudd fra kunder. Den oppgitte virkelig verdi for disse forpliktelsene er fastsatt etter metoder som faller inn under nivå 2.

Det har ikke vært noen overføringer mellom nivå 1 og nivå 2.

NOTE 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	1 200 000	1 025 000	1 225 000
Verdijusteringer	1 216	-47	-246
Påløpte renter	2 676	7 943	1 829
Egenbeholdning, nominell verdi	0	-172 000	-212 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 203 892	860 896	1 014 583

Rente på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, på rapporteringstidspunktet. 1,97 % 1,76 % 1,75 %
 Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis. Den inkluderer renteswapeffekter og amortiseringskostnader.

TUSEN KRONER	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/innløst tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 30.09.2019
ENDRING AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	1 225 000	800 000	-825 000	0	1 200 000
Verdijusteringer	-246	0	0	1 462	1 216
Påløpte renter	1 829	0	0	847	2 676
Egenbeholdning, nominell verdi	-212 000	0	212 000	0	0
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 014 583	800 000	-613 000	2 308	1 203 892

NOTE 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

30.09.2019 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	24	0	24	-24	0	0
Sum	24	0	24	-24	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	6 917	0	6 917	-24	-8 912	0
Sum	6 917	0	6 917	-24	-8 912	0

30.09.2018 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	6 308	0	6 308	-1 851	-2 504	1 953
Sum	6 308	0	6 308	-1 851	-2 504	1 953
GJELD						
Finansielle derivater	9 095	0	9 095	-1 851	-7 200	45
Sum	9 095	0	9 095	-1 851	-7 200	45

31.12.2018 TUSEN KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/gjeld netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	21	0	21	-21	0	0
Sum	21	0	21	-21	0	0
GJELD						
Finansielle derivater	6 552	0	6 552	-21	-8 893	0
Sum	6 552	0	6 552	-21	-8 893	0

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Banken AS. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

NOTE 9 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
KLP, honorarer låneforvaltning	44 400	43 500	58 000
KLP Kommunekreditt AS, administrative tjenester (selvkost)	9 820	9 229	12 823
KLP Boligkreditt AS, administrative tjenester (selvkost)	32 392	29 898	43 084
KLP Kommunekreditt AS, renter utlån	2 649	3 803	4 871
KLP Boligkreditt AS, renter utlån	9 453	6 992	10 471
KLP Kapitalforvaltning AS, honorar verdipapirforvaltning	-31	-40	-66
KLP, husleie	-2 086	-3 123	-4 150
KLP Skipsbygget AS, husleie	-1 229	-1 180	-1 554
KLP Bassengtomten AS, leie parkering	-42	-101	-101
KLP Eiendomsdrift AS, andel felleskostnader kontorbygg	-449	-473	-473
KLP, pensjonspremie	-9 016	-7 787	-11 368
KLP, stabstjenester (selvkost)	-50 266	-47 922	-67 616
KLP konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	1 767	650	759
KLP Boligkreditt AS, salg av utlån	1 784 158	3 826 953	4 871 955

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
MELLOMVÆRENDE			
KLP, netto mellomværende	867	-2 885	-2 935
KLP, avregning lån	-63 357	-99 873	-49 214
KLP Kommunekreditt AS, utlån konsern kortsiktig	250 139	475 227	430 208
KLP Kommunekreditt AS, netto mellomværende	1 052	1 019	1 672
KLP Kommunekreditt AS, avregning lån	-37 524	-5 798	-8 122
KLP Boligkreditt AS, utlån konsern kortsiktig	802 571	700 378	1 036 913
KLP Boligkreditt AS, netto mellomværende	3 445	7 269	5 089
KLP Boligkreditt AS, avregning lån	13 003	-9 937	-2 166
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	308	96	52

Utlån til KLP Kommunekreditt på 250,1 millioner kroner eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 15.12.2020.
Utlån til KLP Boligkreditt på 802,6 millioner kroner eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 15.12.2020.

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

NOTE 10 Andre eiendeler

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Mellomværende med foretak i samme konsern	18 676	8 384	6 824
Diverse fordringer	114	114	121
Forskuddsbetalte kostnader	20	1 967	2
Sum andre eiendeler	18 810	10 465	6 947

NOTE 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Kreditorer	3 109	2 467	7 796
Mellomværende med foretak i samme konsern	100 881	118 491	62 447
Betalbar skattegjeld	0	0	11 498
Annen gjeld	7 320	6 106	5 709
Sum annen gjeld	111 310	127 064	87 450
Forskuddstrekk	1 572	1 386	3 227
Arbeidsgiveravgift	1 426	1 257	2 486
Finansskatt	522	464	900
Feriepenger	4 006	3 603	5 322
Pensjonsforpliktelser	43 860	35 112	38 265
Avsetning for påløpte kostnader	15 909	2 992	1 917
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	67 295	44 813	52 117

NOTE 12 Kapitaldekning

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Aksjekapital og overkurs	1 790 000	1 790 000	1 790 000
Annen egenkapital	255 450	228 517	255 450
Egenkapital	2 045 450	2 018 517	2 045 450
Delårsresultat som inngår i kjernekapital	22 421	0	0
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-1 237	-1 083	-1 000
Fradrag goodwill og andre immaterielle eiendeler	-21 287	-21 948	-25 299
Utsatt skattefordel	-11 561	-7 891	-11 561
Ren kjernekapital	2 033 786	1 987 595	2 007 589
Tilleggskapital	0	0	0
Tilleggskapital	0	0	0
Sum tellende ansvarlig kapital	2 033 786	1 987 595	2 007 589
Kapitalkrav (risikovektet volum)	881 184	808 528	845 266
Overskudd av ansvarlig kapital	1 152 602	1 179 067	1 162 323
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO:			
Institusjoner	5 244 253	4 884 769	5 352 003
Lokale og regionale myndigheter	0	4 298	4 287
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	3 848 476	3 394 612	3 393 128
Massemarked	159 967	84 771	82 717
Forfalte engasjementer	82 690	55 556	63 181
Obligasjoner med fortrinnsrett	84 792	68 315	60 964
Øvrige engasjementer	1 194 015	1 232 834	1 228 184
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	10 614 193	9 725 155	10 184 464
Kredittrisiko	849 135	778 012	814 757
Operasjonell risiko	32 048	30 507	30 507
Beregningsgrunnlag for risiko for svekket kredittverdighet hos motpart	1	9	2
Samlet kapitalkrav	881 184	808 528	845 266
Ren kjernekapitaldekning prosent	18,5 %	19,7 %	19,0 %
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kapitaldekning prosent	18,5%	19,7 %	19,0 %
Uvektet kjernekapitaldekning	5,1 %	5,4 %	5,2 %

KAPITALKRAV PER 30.09.2019	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffer	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	2,0 %	0,0 %	2,0 %
Pilar 2-tillegg	2,1 %	0,0 %	2,1 %
Gjeldende kapitalkrav inklusiv buffere	14,1 %	3,5 %	17,6 %
Kapitalkrav uvektet kjernekapital	3,0 %	0,0 %	3,0 %

NOTE 13 Rentebærende verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2019		30.09.2018		31.12.2018	
	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi
Sertifikater	124 629	124 644	134 772	134 793	124 829	124 796
Obligasjoner	1 109 667	1 112 652	946 543	948 575	873 419	874 952
Sum rentebærende verdipapirer	1 234 296	1 237 297	1 081 315	1 083 369	998 247	999 748

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente, ikke forfalte renter.

NOTE 14 Tap på utlån

I tredje kvartal 2019 er det gjennomført en revisjon av forutsetningene i makrosenarioene, hvor banken nå anser det negative scenarioet som noe mer sannsynlig enn i de foregående kvartalene. Det fører til en økning i forventede tap på ca. 8 prosent.

Øvrige endringer i avsetninger for forventet tap per 30.09.2019 er knyttet til endringer i utlånsvolum. Ellers vises det til note 18 og note 2 i årsrapporten for nærmere beskrivelse av modellen.

Totalt tap på utlån og fordringer på kunder - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Avsetning 01.01.2019	3 283	879	990	5 151
Overføring til trinn 1	495	-495	0	0
Overføring til trinn 2	-86	86	0	0
Overføring til trinn 3	-26	-155	181	0
Netto endring	-288	-48	2 253	1 917
Nye tap	479	13	3	495
Fraregnet tap	-103	-38	-238	-379
Avsetning 30.09.2019	3 753	242	3 189	7 184
Endring (01.01.2019-30.09.2019)	471	-637	2 199	2 033

Tap på utlån og fordringer på kunder vurdert til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Avsetning 01.01.2019	696	264	99	1 059
Overføring til trinn 1	182	-182	0	0
Overføring til trinn 2	-28	28	0	0
Overføring til trinn 3	-12	-49	62	0
Netto endring	-184	23	154	-7
Nye tap	59	9	3	70
Fraregnet tap	-15	-13	-238	-265
Avsetning 30.09.2019	697	80	80	857
Endring (01.01.2019-30.09.2019)	1	-184	-19	-202

NOTE 14 Tap på utlån - forts.

Tap på utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap Trinn 1	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt Trinn 2	Levetidsforventet tap - misligholdt Trinn 3	Total
Avsetning 01.01.2019	170	474	891	1 535
Overføring til trinn 1	186	-186	0	0
Overføring til trinn 2	-31	31	0	0
Overføring til trinn 3	-12	-105	117	0
Netto endring	-1	-83	2 100	2 016
Nye tap	75	1	0	76
Fraregnet tap	-40	-23	0	-63
Avsetning 30.09.2019	348	108	3 108	3 564
Endring (01.01.2019-30.09.2019)	178	-366	2 217	2 029

Tap på ubenyttet kreditt

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap Trinn 1	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt Trinn 2	Levetidsforventet tap - misligholdt Trinn 3	Total
Avsetning 01.01.2019	2 416	141	0	2 557
Overføring til trinn 1	127	-127	0	0
Overføring til trinn 2	-27	27	0	0
Overføring til trinn 3	-1	-1	2	0
Netto endring	-104	13	-1	-92
Nye tap	345	3	0	348
Fraregnet tap	-48	-2	0	-50
Avsetning 30.09.2019	2 708	53	2	2 763
Endring (01.01.2019-30.09.2019)	292	-88	2	206

Balanseført verdi utlån og fordringer på kunde - alle segment

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap Trinn 1	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt Trinn 2	Levetidsforventet tap - misligholdt Trinn 3	Total
Brutto utlån 01.01.2019	9 323 629	105 744	56 271	9 485 644
Overføring til trinn 1	60 798	-60 798	0	0
Overføring til trinn 2	-27 833	29 917	-2 084	0
Overføring til trinn 3	-7 653	-5 898	13 551	0
Netto endring	-112 073	-1 061	-134	-113 269
Nye utlån	4 102 908	21 808	6 910	4 131 626
Fraregnet utlån	-2 881 375	-39 179	-5 979	-2 926 533
Brutto utlån 30.09.2019	10 458 403	50 531	68 535	10 577 469

NOTE 14 Tap på utlån - forts.

Bokført verdi utlån og fordringer på kunder vurdert til amortisert kost

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	544 936	10 575	108	555 619
Overføring til trinn 1	7 248	-7 248	0	0
Overføring til trinn 2	-2 443	2 443	0	0
Overføring til trinn 3	-1 076	-1 994	3 069	0
Netto endring	-188 001	-390	3 254	-185 138
Nye utlån	71 757	340	106	72 202
Fraregnet utlån	-181 429	-499	-3 333	-185 261
Brutto utlån 30.09.2019	250 992	3 227	3 203	257 422

Bokført verdi utlån og fordringer på kunder vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	8 778 693	95 169	56 163	8 930 025
Overføring til trinn 1	53 550	-53 550	0	0
Overføring til trinn 2	-25 390	27 474	-2 084	0
Overføring til trinn 3	-6 577	-3 905	10 482	0
Netto endring	75 928	-671	-3 388	71 869
Nye utlån	4 031 152	21 468	6 805	4 059 424
Fraregnet utlån	-2 699 945	-38 680	-2 646	-2 741 271
Brutto utlån 30.09.2019	10 207 411	47 304	65 332	10 320 047

Eksponering -ubenyttet kreditt

TUSEN KRONER	12-mnd forventet tap	Levetidsforventet tap - ikke misligholdt	Levetidsforventet tap - misligholdt	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån 01.01.2019	757 939	5 525	0	763 465
Overføring til trinn 1	4 995	-4 995	0	0
Overføring til trinn 2	-2 276	2 276	0	0
Overføring til trinn 3	-123	-42	166	0
Netto endring	38 458	-732	-87	37 638
Nye utlån	111 141	123	0	111 264
Fraregnet utlån	-54 266	-80	0	-54 346
Brutto utlån 30.09.2019	855 868	2 075	78	858 021

Resultatførte tap består av

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Endring tapsavsetninger i trinn 1, 2 og 3	-5 984	-5 216	-6 371
Konstaterte tap	-200	263	-512
Inngått på tidligere konstaterte tap	15	-25	56
Totale tap i resultatregnskapet	-6 170	-4 979	-6 827

NOTE 15 Betingede forpliktelser

TUSEN KRONER	30.09.2019	30.09.2018	31.12.2018
Ubenyttede kredittrammer utlån	619 938	648 035	561 905
Ubenyttet kreditt på utstedte kredittkort	226 127	220 787	201 584
Lånetslagsagn	697 178	151 092	115 924
Trekkfasilitet KLP Kommunekreditt AS	17 513 000	16 406 000	17 743 000
Trekkfasilitet KLP Boligkreditt AS	6 664 000	6 117 000	6 908 000
Sum betingede forpliktelser	25 720 243	23 542 914	25 530 413

NOTE 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	01.01.2019 -30.09.2019	01.01.2018 -30.09.2018	01.01.2018 -31.12.2018
Netto gevinst/(tap) på rentebærende verdipapirer	1 407	782	-279
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og realisert amortisering knyttet til utlån	0	-658	-658
Netto bokført sikringsineffektivitet, utlån og innlån (urealisert)	403	605	320
Verdiendring på anleggsaksjer	0	0	1 591
Andre finansinntekter og kostnader	-821	-755	-1 076
Sum netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	989	-26	-102

NOTE 17 Leieavtaler

01.01.2019 ble IFRS 16 implementert ved å bruke den modifiserte retrospektive metoden, uten krav om sammenligningstall. Hele effekten av overgangen er tatt mot åpningsbalansen 01.01.2019 og sammenligningstall for 2018 har derfor ikke blitt omarbeidet.

TUSEN KRONER	30.09.2019	
BRUKSRETTEIENDELER	Eiendom	
Inngående balanse 01.01.	5 064	
Avskrivninger	-1 169	
Utgående balanse 30.09.	3 896	
LEIEFORPLIKTELSE	Eiendom	
Inngående balanse 01.01.	5 064	
Avdrag	-1 113	
Utgående balanse 30.09.	3 951	
TUSEN KRONER	3. kvartal 2019	01.01.2019 -30.09.2019
Resultatført rentekostnader leieforspliktelser	20	64

Kvartalsvis resultatutvikling

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2019	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018	3. kvartal 2018
Renteinntekter og lignende inntekter	95,2	86,4	79,7	90,0	71,0
Rentekostnader og lignende kostnader	-51,5	-46,4	-43,7	-54,7	-41,5
Netto renteinntekter	43,8	39,9	36,0	35,3	29,5
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	5,8	5,3	4,6	5,3	4,3
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-0,6	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	5,1	4,8	4,1	4,9	4,0
Andre honorarinntekter	14,8	14,8	14,8	14,5	14,5
Netto gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter	-0,9	0,1	1,8	-0,1	-1,7
Sum andre driftsinntekter	13,9	14,9	16,6	14,5	12,8
Lønn og administrasjonskostnader	-16,3	-18,2	-19,1	-22,7	-14,4
Avskrivninger	-1,6	-2,4	-2,8	-1,9	-1,9
Andre driftskostnader	-18,4	-20,3	-18,2	-21,4	-15,2
Tap på utlån, garantier m.v.	-3,0	-1,3	-1,9	-1,8	-1,7
Sum driftskostnader	-39,3	-42,2	-41,9	-47,9	-33,2
Driftsresultat før skatt	23,5	17,5	14,8	6,7	13,1
Skatt	-5,9	-4,4	-3,7	-1,3	-3,3
Resultat	17,7	13,1	11,1	5,4	9,8
Utvidet resultat før skatt	0,1	0,1	-2,4	-2,0	0,0
Skatt på utvidet resultat	0,0	0,0	0,6	0,5	0,0
Utvidet resultat etter skatt	0,1	0,1	-1,8	-1,5	0,0
Periodens totalresultat	17,7	13,1	9,3	3,9	9,8

Nøkkeltall - akkumulert

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2019	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018	3. kvartal 2018
Driftsresultat før skatt	55,8	32,2	14,8	37,6	30,9
Netto renteinntekter	119,7	75,9	36,0	128,4	93,1
Øvrige driftsinntekter	58,4	38,5	18,9	75,3	56,0
Driftskostnader, avskrivninger og tapsføringer	-123,4	-84,1	-41,9	-166,0	-118,1
Netto realisert/urealisert endring fin. instrum. til virkelig verdi	1,0	1,9	1,8	-0,1	-
Innskudd	11 648,7	11 464,8	11 031,4	10 661,7	10 530,6
Utlån til kunder	10 578,6	10 254,1	9 889,6	9 487,6	9 424,4
Misligholdte lån	68,5	59,7	62,0	56,3	31,9
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	1 203,9	878,5	859,2	1 014,6	860,9
Andre innlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltningskapital	15 127,7	14 700,0	14 149,8	13 867,9	13 614,1
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	14 497,8	14 283,9	14 008,8	13 576,7	13 449,7
Egenkapital	2 085,6	2 067,9	2 054,7	2 045,4	2 041,5
Rentenetto	0,83 %	0,53 %	0,26 %	0,95 %	0,69 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forvaltningskapital	0,38 %	0,23 %	0,11 %	0,27 %	0,23 %
Egenkapitalavkastning før skatt	3,63 %	3,15 %	2,89 %	1,76 %	2,01 %
Kapitaldekning	18,5 %	18,9 %	18,6 %	19,0 %	19,7 %
Likviditetsindikator	188 %	232 %	172 %	172 %	132 %

KLP BANKEN AS

Beddingen 8, 7042 Trondheim
Organisasjonsnr.: 993 821 837

BESØKSADRESSE

Trondheim: Beddingen 8
Oslo: Dronning Eufemias gate 10
klpbanken.no
Tlf.: 55 54 85 00
klpbanken@klp.no